

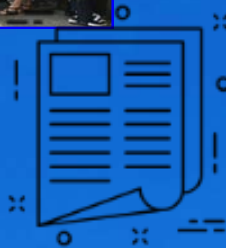

PEF TEATER

Druga sezona je zaključena, oktobra se začne tretja. Letošnjo igro si lahko ogledate še trikrat; v Ljubljani, Ivančni Gorici in Kopru.

ORKESTER UP PEF

Marca so imeli svoj prvi samostojni koncert, maja pa so nastopili v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Novi PEferon

JUNIJ 2019 | LETNIK I | ŠTEVILKA 2 | ISSN 2670-4277

Časopis Novi PEferon je občasno glasilo študentov Univerze za Primorsko, Pedagoške fakultete, s poudarkom na obšolskih dejavnostih. Urednik: Lovrenc Habe - Lovro. Oblikovanje: Eneja Jerman in Lovrenc Habe - Lovro. Lektoriranje: ženskaKiseLETOSporočila in ostali. Fotografije: arhiv UP PEF. Izhaja občasno, brezplačno. Izdaja Univerza na Primorskem: www.hippocampus.si/issn/novi-peferon.

Septembra gremo do vrha

Projekt »Od PEF-a do Triglava« se bliža vrhuncu

V teh poletnih dneh smo za vas pripravili številne zgodbe, gorske prigode pa postavljamo v ospredje. Želim vam sproščeno poletje, naberite si moči za nove podvige. Morda tudi za Triglav, ki ga obiščemo septembra 2019.

Lovrenc Habe – Lovro, urednik Novega PEferona

Dekleta desetletja

Kdor poje, slabo ne misli. In ta čudovita dekleta pod vodstvom profesorice Andreje Štucin Cergol zagotovo slabo ne mislijo. Še več, kot bodoče pedagoginje bodo svoje pozitivne misli in srčno kulturo ponesle naprej na otroke ... In ti otroci še naprej na svoje otroke ... In zato so si prislužile naziv dekleta desetletja! :)

Ponovno rojstvo PEFerona

Orkester s prvim samostojnim koncertom

V torek, 8. januarja 2019, nam je po dvanajstih letih z novicami s sveta občudijskih dejavnosti, ki se redno odvijajo na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem, postreglo občasno glasilo z imenom Novi PEferon.

Najzanimivejše rubrike so bile predstavljene na dogodku »Predstavitve Novega PEferona ob kavi«. Kratko prireditev je vodil Lovrenc Habe – Lovro, podpredsednik ŠS PEF, sicer tudi oblikovalec in urednik glasila. Dogodka se je udeležila dekanja, nekateri profesorji in strokovni delavci ter toliko študentov, kolikor jih je bilo mogoče spraviti v predavalnico FM 4. Prišli so tudi novinarji portala UP budi. Novi PEferon beleži športne in kulturne dogodke, različna interna in javna tekmovanja ter še mnogo drugih zanimivosti. Ker pa naši študentje nikoli ne počivajo in ker se letos spet na polno dogaja, lahko bereš drugo številko Novega PEferona v letu 2019. Lepo vabljen k sodelovanju in ustvarjanju idej, ki vodijo v nepozabna doživetja.

Nika Rozman

Na predstavitvi PEferona.

Orkester Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem deluje pod vodstvom dirigenta Vladimirja Batiste. V letošnjem študijskem letu se je zasedba močno okrepila in tako smo lahko pripravili svoj prvi samostojni letni koncert *Carmina Educandus Litorales*, ki smo ga imeli 27. marca 2019 v protokolarni dvorani sv. Frančiška Asiškega na Martinčevem trgu v Kopru.

vah diplomskih listin UP PEF. Nastopili smo tudi na mednarodni konferenci o izobraževanju, ki je potekala jeseni 2019 v Portorožu ter na Univerzi na Primorskem, na Titovem trgu, kjer je rektor dr. Dragan Marušič za dekane vseh članic UP, profesorje, tuje goste in poslovne partnerje priredil novoletno srečanje. Gostovali smo na Bledu, kjer smo 11. aprila 2019 z glasbenimi vložki popestrili podelitev certifikatov Aka-

Fotografiranje pred prvim koncertom v dvorani sv. Frančiška Asiškega.

Vse priredbe znanih skladb je spisal naš dirigent in profesor Vladimir Batista, nekateri člani orkestra pa so bili deležni tudi solističnih nastopov. Pri treh skladbah so nas spremljali vokalni solisti (Nina Škvarča in Miha Klanjšček) ter trio, sestavljen iz pevk, ki so članice Dekliškega pevskega zbora UP PEF (Arianna Lo Pinto, Erika Labiani in Natalija Krulec).

Študijsko leto je bilo za nas pestro, saj smo poleg letnega koncerta, ki sem ga omenila, izvedli še tudi nekaj manjših nastopov in zaigrali na podelit-

demije za poslovni protokol Ksenije Benedetti. Konec meseca maja 2019 smo izvedli ponovitev letnega koncerta v Črnem Vrhu nad Idrijo, junija 2019 pa se odpravljamo še v Makedonijo, kjer se bo odvil festival *Slovenija na Ohridu*, kamor odhajamo skupaj z dekliskim zborom.

Naslednje študijsko leto vabimo študente, da pridete med nas. Zasedba se bo namreč nekoliko spremenila in veseli bomo vsakogar, ki igra katerikoli inštrument!

Maruša Pipan

Fantovski pevski zbor v Sarajevu

V noči na torek, 7. maja 2019, je fantovski pevski zbor pod taktirko dr. Barbare Kopačin odšel na gostovanje v Bosno in Hercegovino. Zaradi bolezni in drugih dolžnosti so nekateri člani zbora ostali doma, namesto njih pa sta se zboru priključili Ksenija Kosmač in Maruša Pipan, članici Dekliškega pevskega zbora UP PEF, ki sta priskočili na pomoč prvim tenorjem.

Nočna vožnja od Kopra proti Bosni in Hercegovini je minila hitro in sledil je prvi postanek v Jajcu, kjer smo si ogledali muzej, posvečen AVNOJ-u. Tam smo naleteli tudi na Slovenca, poročenega in preseljenega v Bosno, ki nas je skupaj s svojo ženo prijazno sprejel in postregel.

Nadaljevali smo pot do Sarajeva, kjer smo se namestili v Hotelu Saraj, nato pa smo skupaj odšli na Baščaršijo, na težko pričakovane čevapčice.

Čevapi s kajmakom. To je življenje.

Janez ni »pecal« punco, pač pa so punce Janeza. A Janez ima resno punco, zato jih je povabil le pred fotografski objektiv in nikamor drugam. Bodi kot Janez.

Naslednji dan smo se odpravili na Pale, ki jih imenujejo tudi Vzhodno Sarajevo. Mesto je zraslo po koncu vojne. Med drugim se tu nahajata tudi pravna in ekonomska fakulteta. Ogleдали smo si prireditveni prostor za večerni koncert, nato pa smo odšli do Višegrada, Mosta na Drini in se sprehodili skozi Andrićgrad. To malo mesto je oblikoval in financiral najbolj znani bosanski režiser Emir Nemanja Kusturica. Člani zbora so ga ujeli v kavarni in ga prosili za skupno fotografijo.

Sledil je koncert na ekonomski fakulteti na Palah, na katerem se nam je pridružil mešani pevski zbor omenjene fakultete. Po končanem koncertu smo se ob skupnem prepevanju vsi skupaj tudi družili. V četrtek smo se odpeljali na obrobje Sarajeva, do vasi, kjer je v času vojne med Srbijo in Bosno potekal Tunel Spasa. Najprej smo prisluhnili besedam vodiča, nato smo si ogledali film o dogajanju med vojno na tem območju in se za konec tudi sami podali skozi del tunela.

Popoldne smo pri Večnem ognju v središču Sarajeva zapeli nekaj pesmi, zvečer pa smo obiskali slovensko veleposlaništvo v Sarajevu, kjer smo uspešno izvedli drugi koncert. Temu je sledilo druženje s starejšimi člani društva Ivana Cankarja, ki so se udeležili našega koncerta.

Glasbeno popotovanje po Bosni in Hercegovini je hitro minilo in sledila je vožnja nazaj v K o p e r .

Fantom in profesorici se s Ksenijo zahvaljujema za priložnost sodelovanja, hkrati fantom pa se zahvaljujema za čudovit koncert, ki je bil izveden 28. maja 2019 v prostorih samostana sv. Ane.

Maruša Pipan

Fantovska pevska skupina UP PEF je lani na koncertu mentorici dr. Barbari Kopačin dala jasno vedeti, da jo imajo radi. Tudi, če bi napisali, da jo ljubijo, se ne bi zlagali.

Od PEF-a do Triglava skozi oči Shockrooma

Prvi semester se je ravno približeval h koncu, ko smo dekleta iz Shockrooma zasledila vabilo na nočni pohod na Slavnik. »Hmm, bi se ga udeležile?«, smo se spraševale kar nekaj časa. Če ne bi bilo naslednjega dne našega čisto prvega, ampak res čisto, čisto prvega izpita na faksu, bi bil odgovor brez premisleka: »Normalno, itak, da gremo,«

tako pa smo kar nekaj časa premlevalle in iskale razloge, zakaj ne bi odpeketa na bližnji hrib. Ker pa smo vsa štiri dekleta precej pustolovska, nam je dogajanje, ki teče po načrtih, včasih že prav dolgočasno, zato smo se opogumile ter se prijavile na prvi pohod v okviru projekta od PEF-a do Triglava.

Ko je prišel dan odhoda, smo v nahrbtnik hitro spravile najnujnejše stvari: nekaj za pod zob, steklenico vode, našega plišastega medveda Stančija, seveda pa nismo pozabile niti na zapiske. Mislile smo namreč, da se bomo na avtobusu in po poti na vrh Slavnika pridno učile ter ponavljale snov. Kaj hitro pa smo ugotovile, da to ne bo izvedljivo, saj je radijska ekipa našega Študentskega sveta UP PEF naredila tako zanimiv program, da nam ponavljanje snovi niti na misel ni prišlo. Hoja je bila res zabavna, spoznale smo nove ljudi, poslušale informacije o tem in onem, saj veste, brucem vsaka stvar prav pride. Ko smo prispeli do koč, smo najprej poiskale prostor našemu Stančiju, ki nas je veselo opazoval iz otroškega stolčka za hranjenje, me pa smo naše prepotene majice obesile nad peč ter upale, da se posušijo do odho-

da v dolino, saj bi v nasprotnem primeru zagotovo zmrznile. Po krepkem okrepčilu, nekaj prepetih pesmih ter krsitu, je bil čas, da počasi kretno proti vznožju hriba. Zunaj je bila že tema in me pač ne bi bile me, če nečesa ne bi pozabile – svetilke. Še sreča, da so bili na pohodu dobri ljudje, ki so nas prijazno in nesebi-

čno vzeli pod soj njihovih svetilk.

Naslednjega podviga, ki smo se ga udeležile, je bil pohod na Tinjan. Tudi tokrat smo v nahrbtnik stlačile Stančija ter se z njim odpravile novim dogodivščinam naproti. Tokrat-

Med pohodom na Storžič. Hribi so idealen kraj za druženje in spoznavanje prijateljev. Video prispevke iz Nanosa, Tinjana in Storžiča si lahko ogledate na FB SS UP PEF.

OD PEF-a DO TRIGLAVA

Povzpeli smo se tudi na Nanos. Startali smo iz Razdrtega.

na udeležba naših študentov je bila sicer malo manjša, vendar se zaradi tega nismo imeli nič manj lepo. Pot ni bila ravno zahtevna, zato smo imela dekleta vmes kar nekaj časa za pogovor. Saj veste, štiri ženske na kupu, naslednji dan

kroom kolesom (kolo, s katerim se lahko naenkrat peljejo štiri osebe). Hitro smo se pozanimale o izposoji takšnih prevoznih sredstev ter se dogovorile za termin. Vse je teklo kot po maslu do trenutka, ko bi morale naše kolo pri-

Shockroom na Jurjenju.

je tu skoraj zagotovo deževalo. Ko smo prispele nazaj do avtomobilov, smo z veseljem svojo malico odstopile konjičkom in kozicama, ki so se pasli ob parkirišču. Malo smo jih še božale ter naredile nekaj »selfakov«, nato pa smo oddrvele nazaj proti Kopru, da smo ulovile obvezne vaje.

Sledil je tretji dogodek - 1. UP PEF Jurjenje iz Kopra v Izolo. Tega pa res nismo smele zamuditi. Ko smo izvedele, kaj se bo dogajalo, smo dobile idejo, da bi lahko tekmovala s čisto posebnim kolesom, s Shoc-

zastoj. Vse nervozne smo se spraševale, kaj bomo naredile, ko smo končno dobile klic, da je kolo pripravljeno. Huh, smo si kar oddahnile. Kolo smo dobile, težavam pa še vedno ni bilo videti konca. Izvedele smo, da čez koprsko promenado ne smemo s kolesom, zato smo bile prisiljene izbrati daljšo pot

ter tako izgubile kar nekaj dragocenega časa. Tudi na poti iz Izole v Koper smo imele kar nekaj težav, saj je veter želel odpihniti streho našega kolesa, zato smo jo bile med potjo primorane sneti. Na cilj smo sicer prišle čisto zadnje, pa vendar smo dobile točke za izvirnost ter osvojile tretje mesto. Zelo smo bile vesele, medalja pa ponosno krasi našega plišastega medveda Stančija.

Tretji pohod, ki smo se ga udeležile, je bil mogočni Nanos. Ker nobena od nas ni ravno najbolj športen tip človeka, smo spet začele dvomiti o naši udeležbi. Seveda pa me nismo me, če se ne soočimo s takšnimi in drugačnimi izzivi, zato smo se tudi tokrat prijavile. A brez skrbi, predhodno smo se o vsem dobro pozanimale in izvedele, da bomo na pohodu razdeljeni v skupino »počasnih« in »malo hitrejših«. Me smo seveda pripadale prvi. Tako smo bile varne, saj smo vedele, da nas ne bodo pustili nekje zadaj. Počasi smo korakale proti vrhu, se vmes izgubile ter se znašle na melišču. Bilo je skoraj tako adrenalinsko, kot malce kasneje na skalah, kjer je bila naša edina opora "zajla". Med potjo smo se spodbujali, prepevali, se smejali, izvedeli veliko novega o tem in onem ter se imeli res

Stanči na Tinjanu.

lepo. Ne moremo trditi da pot ni bila naporna, vendar smo na napor hitro pozabile, ko smo prišle na vrh, kjer smo se okrepčale z malico, ki jo je v nahrbtniku ponovno skrbno varoval Stanči. Na vrhu smo še malo poklepetali, metali frizbi, se fotografirali, nato pa hitro odrinili nazaj proti dolini. Pot navzdol je bila zanimiva, saj smo ponovno pozabile na svetilke in si zato svetile s telefoni, a kaj ko je bilo potrebno varčevati z baterijo, zato smo jih ugasnile. Tako je bil na prvi pogled "droben kamenček" v resnici veliko večji kamen, me pa smo izgubile tla pod nogami. Po naporni poti smo se odpravili še na res izvrstno večerjo, kjer smo si povedali vse prigode, ki smo jih doživeli na pohodu. Me smo se imele na vseh dogodkih odlično, zato nam je kar malo žal, da se pohoda na Storžič nismo mogle udeležiti. Smo si pa obljubile, da poleti dosežemo vsaj še nekaj vrhov, da bomo septembra več kot pripravljene na en in edini Triglav. Če pa bi si kdo želel z nami in se mu ne bo preveč mudilo proti vrhu, ga bomo zelo vesele.

Shockroom

Jutra v hribih so najlepša jutra. Na fotografiji pot na Storžič.

Nadaljujem tradicijo obiskovanja Triglava v oktobru, letos tretjič, a prvič v zimskih razmerah. Vse je drslo, bilo je mrzlo, gazili smo, pihalo je. Za nameček pa smo se odpravili še po najtežji poti na Triglav, po poti čez Plemenice (imenovana tudi Bambergova pot). Vsi ki me dobro poznate, veste, da (skoraj) nikoli ne izgubim živcev. A tokrat sem jih. Sredi plezalne skale. Sem pa zato tik pod vrhom gore začutil nekaj, kar nisem še nikoli v življenju! To, da sem premagal samega sebe – da sem naredil nekaj več, kot mi je namenjeno. A pojdemo od začetka.

V noči iz ponedeljka, 1. oktobra 2019, na torek, 2. oktobra 2019, je v visokogorju snežilo. V torek zjutraj smo dobili sporočilo za medije, da se v sredo dopoldne na Triglav vrne Aljažev stolp. »To je življenjski dogodek, to moram videti,« sem si dejal in hkrati upal, da se mi na tem podvigu pridruži še kdo. In prav kmalu mi je uspelo najti še dva navdušena ljubitelja gora.

S parkirišča v dolini Vrat smo

se v sredo nekaj pred peto uro zjutraj odpravili do Aljaževega doma, od koder nam je lunin sij kazal pot v smeri Luknje. Vse zvezde so še svetile, vse je bilo tiho, o dnevu še ni bilo ne duha ne sluha. Že čez dve uri smo bili na sedlu Luknja, ki je na desnem robu triglavske stene, na vrhovih gora pa so nas pozdravili jutranji žarki. Če do tam pot ni bila nič posebnega, pa se je od tam naprej zabava dobro začela.

Čas za trezni razmislek o plezanju so nam namenile prve »zajle« oz. jeklenice, ki so nas vodile strmo po steni navzgor. Potrebna je bila 100-odstotna, pet minutna zbranost in natančnost. Cenjenega kolega Miho, ki je predlagal pot, sem po opravljeni plezalni izkušnji sprva nežno »nazjal«, češ, kam za vruga gremo? Pot se mi je zdela obupno nevarna. V smehu mi je dejal, da je najhuje mimo in naj se umirim. Vzel sem banano. V resnici mi ni pasala. Ampak, ko je človek živčen, dela neumnosti. Nato se umirim in pot mirno nadaljujemo.

Čez dobrih 15 ledenih minut me je čakala odločitev dneva: ali grem čez nezavarovano

OD PEF-a DO TRIGLAVA

skalo, od koder je na obeh straneh prepad ali se vrnem. Obstal sem. Samo enkrat sem na glas rekel: »Kej za vra-ga?!« Ostal sem brez besed, z velikim cmokom v grlu pred skalo. Prijatelja oz. bivša pri-jatelja nisem niti pogledal. Bil sem jezen. Nekaj minut sem se trudil priti na skalo oz. iskal dele skale, kamor bi lahko zataknil noge in se je oprijel z rokama. Nato sem nahrbtnik snel s hrbta, ga vrgel na skalo in jo nato počasi preplezal. Roko na srce – če bi bila ta skala sredi polja, ne bi bilo nič dramatičnega. Ker pa sta me iz obeh strani medse vabila dva prepada, pa je bila situa-cija precej drzna ... Naposled mi je le uspelo. A že čez kakih 30 sekund se je situacija

Dokler ne poizkusiš, ne veš ...

ponovila. Jezen, kaj jezen, razjarjen sem bil na Miho. Ampak tega nisem povedal, ker mi to v tistem trenutku ne bi nič pomagalo. Spet sem stisnil zobe in ... uspelo je! Nato pa je bila pot še naprej precej nevarno plezalna, a divjih podvigov ni bilo več. Tudi če je bilo treba navkreber gaziti čez kolena, ni to nič v

Obiskali smo ga na dan, ko so ga pripeljali in vgradili na vrh.

primerjavi z nezavarovanimi skalami. Morda boste rekli: »Samo jamraš ...«. Moj odgovor je preprost: »Poskusite še sami«. Pa vzemite nekoga s sabo, ki je suveren. In čelada je obvezna oprema, tudi dere-ze.

V nadaljevanju smo drgnili led, da je bil korak stabilen. Naučil sem se, da nogam ni preveč zaupati, saj motorika gležnja in podplata pač ni vsestranska. Ukleščiš se na prilo-žnostno stopničko oz. del ska-le in upaš, da te ta zdrži. Zato sta toliko bolj pomembni roki, ki jima zaupamo oprijem. Kjer plezaš v družbi jeklenice in klin-ov, je seveda mnogo lažje.

Prav kmalu smo se povzpeli do Sfinge – to je najstrmejši del severne triglavske stene. Obstaja tudi film o njej! Tam se pot položi in nas preko kra-škega sveta popelje do zahod-ne triglavske planote. Ta del poti je res prelep in prava milina! Globoko smo zadihali in si ogledovali prekrasen, ampak res prekrasen, zasne-žen gorski svet. Najzanimivej-ši so vršaci in doline pod nami. Čim več smo jih poskušali poi-menovati, vendar nihče ne ve

zagotovo, koliko nam jih je uspelo pravilno poimenovati. Kmalu smo prišli do sredine poti, ki pripelje od Doma na Doliču in vodi na Triglav. Od tam smo imeli še kakšno uro. Začetni del te plezalne poti je izpostavljen, a precej dobro zavarovan. Spomini so me povlekli dobra tri leta nazaj, ko smo s prijatelji prespali na Doliču in se po tej plezalni poti odpravili na vrh. Takrat nas je bilo pošteno strah, dejali smo celo, da po tej poti zaradi nevarnih delov ne gremo nikoli več ... Ampak hej, zgodovina se ponavlja.

Snega je vedno več, prav tako ledu. Spet smo natančno gle-dali, kam se primemo, kam stopimo. Na nekaterih mestih je bila jeklenica pod snegom, tako da nam ni prav veliko pomagala pri vzponu. K sreči pa je pred nami že nekdo hodil, najbrž francoz, ki smo ga kot edinega gornika srečali na poti, tako da smo le sledili stopinjam, ki so nas pripeljale višje, od koder je neposreden pogled na Dom Planika. V zra-ku pa že nekaj časa slišimo helikopter, ki je preletel vrh gore in najbrž preverjal, kak-

OD PEF-a DO TRIGLAVA

šne so možnosti za spust stolpa na vrh.

Kmalu priplezamo na sončno stran (celotna pot od Luknje naprej je osojna) in nežen vetrič v kombinaciji s sončnimi žarki je napolnil naše, sicer že dobro načete, zaloge energije. Helikopter že spušča stolp, iz daljave vidimo le še jekleno vrv, po kateri se je stolp pripeljal. In to je bil trenutek dneva! Dramatičen trenutek!

Gromek zvok helikopterja, odmevanje vriskanja vseh ljudi na vrhu, vsepovsod sreča in radost. Vsi: Liza, Miha smo se brez besed ponosno spogledali. Ko želim nekaj povedati na glas, začutim, da se mi zatrese. Nalašč se za trenutek ne odkašljam. Ko pa se, ne povem nič ... Ker nobena beseda ni dovolj dobra za trenutek, ki smo ga doživeli. Vsi smo v svojem svetu, v tišini, vsak s svojimi mislimi. S pogledom, usmerjenim proti vrhu Triglava in nato spet proti bližnjim in daljnim goram mi je v glavi odmevalo le: »Uspelo nam je!« Čez čas Lizi povem, da mi tokratna tura ni bila namenjena, da čutim, da sem presegel samega sebe. Hkrati pa sem si v mislih zaželel, da bi čim več ljudi občutilo točno to, kar sem v tistem trenutku jaz.

Šestič na Triglavu, a prvič s tako močnimi, ponosnimi čustvi.

Lovrenc Habe - Lovro

Lovro s kamero, Miha z zastavico, ki je sedaj na vrhu stolpa in Liza s kopijo podpisne knjige, ki je sedaj v Planinskem muzeju v Mojsirani.

Patricija Gornjec
POZITIVA

Svet je velik in lep,
če v tvoje dobre misli je vpet.

Če čezenj šviga negativa,
naj jo čimprej nadomesti pozitivna.
Ne glej na vse tako črnogledo,
slej ko prej ti ne bo dobro delo.

Lahko pa črnogledost umakneš
in nekaj lepega stakneš.
Pozitiva je nalezljiva,
če je človek ne ovira.

Naj te spremlja skozi dan,
ki naj je še tako naporen ali zaspan.
Slej ko prej jo boš začutil
in se odločil,
da jo boš večkrat »kupil«.
Zdaj pa le pogumno v svet,
ki naj bo v pozitivno odet.

VIDEOPOSNETKI IN FOTOGRAFIJE HRIBOVSKIH
PODVIGOV V OKVIRU PROJEKTA
OD PEF-a DO TRIGLAVA
NAJDETE NA FACEBOOK STRANI

ŠTUDENTSKEGA SVETA UP PEF.

**Novi
PEferon**

NAGRADNA IGRA

Pravi časopisi imajo tiskarske škrate, zato jih ima tudi Novi PEferon. Najdi pet slovničnih napak in jih do konca študijskih počitnic (30. septembra 2019) pošlji v uredništvo Novega PEferona na: lovrenc.habe@gmail.com. Med prejetimi odgovori bomo izžrebali nagrajenca, ki bo prejel simpatično nagrado.

Tudi v prvi številki so bile napake, odkrila jih je KATJA REVEN, ki je hkrati nagrajenka prve nagradne igre našega časopisa! Prejela bo nagrado. Nagrajenki iskreno čestitamo!

TISKARSKI ŠKRAT

V prvi številki Novega PEferona je tiskarski škrat pustil odtis. Članek z naslovom »Študenti pedagoške na maratonu« je napisal Gašper Gole. Cenjenemu kolegu se za napako opravičujem.

Urednik

Ustvarjanje didaktičnih pripomočkov v okviru tečajev šivanja

V zadnjem času so ponovno aktualni tečaji šivanja, ki se jih udeležujejo odrasli in otroci. Tečaji so oblikovani v okviru zahtev, ki so potrebne za osvojitve osnov šivanja in obvladovanja šivalnih strojev. Pri tem se upoštevajo tudi trendi, ki se pojavljajo na tem področju. Tečaji pomagajo pri iskanju osebnega izraza in zapolnjevanju prostega časa z vsebinami, ki so sproščujoče in poučne hkrati.

Aktualnost učenja šivanja zajema širok spekter področij. Eno izmed njih je šivanje izdelkov – pripomočkov, ki niso samo dekorativni ali namenjeni za osebno uporabo, ampak imajo lahko tudi didaktičen namen. Taki pripomočki imajo vnaprej določeno barvo, velikost, obliko in vrsto tkanine.

Primer didaktičnega šivanega pripomočka in miselne modularne igre je "tangram", izvirno kitajska geometrična sestavljanica, ki jo tvori sedem geometrijskih likov (pet enakokrakih trikotnikov, en kvadrat in en paralelogram).

Like se postavlja v različne kombinacije, ki predstavljajo drevesa, rože, živali, predmete, simbole, abecedo, številke ...

Igra s tangramom vpliva na razvoj domišljije, raziskovanje oblik, barv ter vzorcev, prostorska razmerja in problemsko reševanje. Pred šivanjem se liki izrišejo na papir in prekopirajo na tkanino. Osnovnim meram likov se prištejejo še dodatki za šiv. Šivanje vogalov je težje, zato liki nimajo ostrih konic in so rahlo zaobljeni.

Igle, sukance, škarje in šivalne stroje običajno povezujemo s področjem izdelave oblačil. Toda kot smo spoznali iz tega kratkega zapisa, so ta orodja zelo vsestranska in lahko svoj prostor najdejo na številnih drugih področjih.

*Polona Jan (mentorica tečajev šivanja),
mag. štud. prog. Izobraževanje odraslih in razvoj kariere
Fotografije: osebni arhiv*

Izdelki.

Študentski dnevi

Po vrhunski prvi sezoni se je PEF teater vrnil na odre z močno okrepljeno ekipo, ki jo letos sestavlja kar 22 študentov. Kot tudi lansko sezono gledališko skupino vodi Lovrenc Habe ob pomoči Mihe Štilca, Petre Rančov ter mentorice – izr. prof. Jelene Sitar Cvetko, lutkarice in režiserke.

Za nastanek gledališke igre je potrebno veliko vaj in intenzivnega dela, zato smo se vsak ponedeljek pripravljali v Centru mladih Koper. Ponedeljkove vaje so trajale dve uri in pol in so bile polne smeha. Kasneje smo svoje delo evalvirali ob druženjih s "Habkotom". In kdo je "Habko"?! Naj to ostane skrivnost. ... ;) **Celotno gledališko igro smo utrdili tudi na intenzivnem vikendu vaj**

Večina od nas ima izkušnje s študentskim življenjem. Slednje je polno smeha, norih zabav, pa tudi dela in hudega stresa. Da študent dobi denar za preživetje in zabavo, pa mora veliko delati in točno to je tisto, kar nas je vodilo k novi gledališki igri. Po knjižnemu prvencu Mihe Indiharja z naslovom Študentski dnevi smo igralci pripravili istoimensko komedijo, povzeto po knjigi.

Premierno so Študentski dnevi odrske luči ugledali v torek, 2. aprila 2019, v Centru mladih Koper. Nabito polna dvorana se je skupaj z vsemi nami zabavala ob prigodah na študentskih delovnih mestih.

Ekipo PEF teatra s knjigo Miha Indiharja: Študentski dnevi.

PEF teater je ogromna družina, ki jo družijo ljubezen do igre. Med sabo smo spletili močne prijateljske vezi. Letošnja sezona je bila več kot odlična, kaj pa bo prinesla naslednja, pa se pustimo presenetiti.

Tamara Crnjac

Tour de Slovenie ali Ko to tamo glumi

Gledališka skupina PEF teater ne osvaja le src občinstva, ampak tudi slovenske kraje. Svojo turnejo je zaključila s tremi nastopi zapored, in sicer kar v treh popolnoma različnih in kar precej oddaljeno lociranih krajih. V petek, 10. maja 2019, smo se po zaslugi Lovrenca Habeta člani PEF teatra v dvorani KUD Sloga predstavili občinstvu Črnega Vrha. Predstavi je sledil obisk polpenzion »Pr' Habetovih«. Miza polna hrane, toplo prenočišče in kraljevski zajtrk, ki nam je dal energijo za urejanje črnovrškega parka. Poprijeli smo za motike, grablje ter lopate in skrbno preorali vrtiček. Zopet ni manjkalo okrepčil, ki so bila tokrat v tekoči obliki (hehe). Produktivnemu dopoldnevu je sledila vožnja proti severovzhodu naše preljube Slovenije. Predstava se je v soboto, 11. maja 2019, namreč odvijala v Šmartnem ob Paki, tokrat po zaslugi Tamare Crnjac. Njena družina z znanci je namreč poskrbela za obilo slaščic in domače pijače. Po končani predstavi je Tamara vodila sproščen pogovor na temo študentskega dela in življenja študentov, gostje le-tega pa so bili župan Janko Kopušar, predstavniki študentskih servisov in lokalni delodajalci. PEF teater je namreč s svojo predstavo Študentski dnevi s pomočjo razpisa *Ključ do vključeno-*

sti postal del Evropskega tedna mladih 2019, ki ga je podprla nacionalna agencija MOVIT. Razpis *Ključ do vključenosti* je namenjen sofinanciranju projektov, katerih namen je podpreti izvajanje dogodkov za mlade v okviru Evropskega tedna mladih 2019. Ti dogodki povezujejo solidarnost, participacijo in mlade z manj priložnostmi. Finance v višini 300 evrov smo tako porabili nadaljnjo delo gledališke skupine. Nedelja, 12. maja 2019, je bila dan za izobraževalno-turistično potovanje, ki ga je organizirala Kristina Pirc. Pot nas je tako odpeljala v Zagorico pri Dolskem, majhno vasico, kjer stoji domačija matematika Jurija Vege. Na poti do tja smo se ustavili še v Trojanah, kjer smo kupili kar 28 slastnih krofov. Kulturno-izobraževalnemu programu je sledila pojedina v Planinskem domu nad Moravčami, le tej pa predstava v Kulturnem domu Moravče, kamor nas je prišel pogledat in posnet tudi avtor knjige Študentski dnevi Miha Indihar. Imeli smo produktiven in uspešen vikend, poln veselja, radosti ter sreče, s tem pa se je tudi zaključila naša spomladanska turneja, ki ji je sledil le še en nastop v Centru mladih Koper in sicer v ponedeljek, 20. maja 2019.

Nika Rozman

Črnovrški upokojenci in PEF teater združila moči

Črnovrški park je ponovno zacvetel v številnih gredicah, potke niso več polne plevela, urejen je tudi prostor pod slovensko zastavo in pod turistično tablo. Za vse to pa so poskrbeli črnovrški upokojenci in igralci PEF teatra – gledališke skupine Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem, ki jo je podpira tudi Mestna občina Koper.

PEF teater s ponosnimi upokojenci.

Prvo pomladansko akcijo urejanja parka je organizirala Krajevna skupnost Črni Vrh. Slednja je nabavila številne cvetlice, gnoj in črno zemljo, prostovoljci pa so pripeljali še nekaj dodatne zemlje, svoje orodje in pijačo. Dobre volje in delovne vneme je bilo drugo soboto v mesecu maju med mladimi, pa tudi med mladimi po srcu, dovolj, da so park spet uredili za poletno sezono. Po besedah glavnega akterja Viktorja Lampeta se v parku predvsem poleti in jeseni ustavi veliko domačinov, kolesarjev in družin od drugod, ki si pod mogočnimi drevesi za

trenutek poiščejo hladno senco ali pa se samo sprehodijo do pitne vode. »Vsi ti ljudje bodo sedaj dobili občutek, da tukaj živijo prijetni ljudje, kar je tudi res. Vas je ogledalo ljudi in veseli me, da so prišli tudi igralci, ki bi lahko tisti dan preživel na plaži v Kopru, a so namesto tega prišli pomagat tujim ljudem. Nikakor ni obupati nad mladino,« še pravi Lampe, ki si želi, da bi dogodek postal tradicionalen. Hkrati pa tudi opozarja na nalogo krajevne skupnosti, da sedaj, ko je park urejen, le-tega tudi vzdržuje.

Veseli nas, da je bilo veliko takšnih krajanov, ki so marljive delavce opazili in jih nagradili z besedo, sladkorčki ali kapljicami domače pijače. Vse to je zagotovo prispevalo k temu, da je bilo mladim gledališčnikom delo pravzaprav v veselje in zabavo, saj so po končanem delu izrazili zadovoljstvo. »Lepo je. Nismo se preveč pretegnili, a ko vidim, kako je sedaj vse urejeno, sem vesela, da sem bila del te akcije,« je dejala igralka Nika iz Ljubljane. Igralci v Črnem Vrhu sicer niso bili po naključju, prejšnjega večera je namreč 22-članski PEF teater v tamkajšnji kulturni dvorani odigral igro »Študentski dnevi«. Zadovoljstva nad igro pa krajanje niso izkazovali le po predstavi, pač pa tudi med delovno akcijo v parku.

Lovrenc Habe - Lovro

Več informacij o prihodnjih predstavah najdete na FB strani:
PEF teater

Fotografiranje po prejemu zahval na Akademskem zboru. UP PEF.

Popotovanje od Vrtojbe do Indije v prostovoljskem duhu

»Wow, si šla v Indijo? In kako je bilo?« Je prvo vprašanje, ki ga dobim potem, ko ljudem omenim, da sem odšla prostovoljno pomagat v Indijo. Kako dejansko odgovoriti in predstaviti vse občutke in videnja v en stavek? Nemogoče! Zato bom mogoče lahko s tem člankom končno odgovorila vsem, ki so me kadarkoli vprašali za potopis tega doži-

Začela bom pri CISV organizaciji, ki sem jo spoznala, ko sem imela 10 let in se kot udeleženka Slovenske delegacije (dve puncici, dva fanta in »leader«) odpravila v Padovo na program Village. Tam sem preživela štiri tedne brez staršev in stikov z domačim okoljem ter s popolnimi neznanci iz še drugih enajstih različnih držav. Saj vem, nič vam ni jasno. Tudi meni ni bilo. Organizacija je bila ustanovljena leta 1950 v upanju, da se mir na svetu lahko vzpostavi z navezovanjem stikov in prijateljstva ter razumevanja le tega prav z otroki. Tako se lahko kot aktivni državljani udeležite različnih programov, kjer s sodelovanjem, interakcijo in prijateljevanjem s celega sveta poskusite narediti svetovno spremembo. Tako sem začela svojo CISV »kariero« in sedaj bom že tretje leto zapored kot »leaderka« peljala svojo delegacijo na Nizozemsko.

Med vse te poletne programe pa spada tudi IPP (International people's project), preko katerega sem se kot prostovoljka odpravila v Indijo, na javno šolo v kraju Ahmedabad. Tam sem skupaj še z ostalimi 28-imi člani poskušala v 14-ih dneh vpeljati v njihov šolski sistem predmet s področja šport. Ja, res je, v javnih šolah nimajo športne vzgoje, kot jo mi poznamo. Projekt se je začel že tri leta pred

našim prihodom, saj je vključeval ureditev in izgradnjo nogometnega igrišča, novih sanitarnih prostorov, nabavo vseh športnih rekvizitov in športne opreme. Tam smo bili člani iz različnih držav, z raznolikim znanjem in starostjo med 19 in 55 let, s katerimi se prej nismo poznali.

Vsako jutro smo se vozili v srednjo šolo Sheth DK Shah high school, kjer se je učilo približno 330 otrok. Nekateri izmed njih so ponovno začeli hoditi v šolo samo zato, ker so v vasi slišali, da pridejo »beli ljudje« na obisk. Ko sem prvič prišla na dovoz šole, nisem mogla verjeti svojim očem. To je bila tako rečeno hala z velikimi prostori in klopmi, kot so nam poznane iz starih časov. In veliko otrok, ki imajo uprte oči v nas, »bele ljudi«. Ko si navajen iz slovenskih ulic, da te niti pešec ne pogleda v oči, je na začetku zelo neprijetno, ko gredo ljudje mimo tebe, kakor bi bil zrak.

Kje sedaj začeti? Kako lahko pomagam? Kako sem jaz, Eva, lahko tukaj uporabna?

Najprej se morate zavedati, da smo delali z učenci, ki so v svojem prostem času pomagali doma na posestvih in tako rečeno preživljali svoje družine. Nekateri izmed njih so prvič v življenju imeli možnost rokovanja z različnimi športnimi rekviziti in hkrati se prvič učili različnih tehnik športov in iger. Učenci prihajajo iz okolja, kjer so vedno razdeljeni po spolih v dve skupini in so se tako prvič učili medsebojnega sodelovanja v ekipah. Ter seveda, največ učencev je bilo starih 15 let, njihovo telo in fizična podoba pa jih je kazala osem. Večina učiteljev ni znala angleškega jezika, kaj šele učenci. Torej je vsa komunikacija potekala preko indijskih prostovoljcev ali pa si se znašel sam, nekako po svoje. In ja, to je Indija, torej navadi se kaosa in začni živeti v trenutku, saj nikoli ne veš, kdaj te kakšen stekel pes ugrizne ali zbije krava na cesti. Šalo na stran :).

DOGODIVŠČINE

Tako smo poskušali naše znanje združiti v najboljše prakso ter učence in njihovega bodočega učitelja športne vzgoje kar največ naučiti. Osredotočili smo se na seznanjanje učencev z

različnimi športi kot so odbojka, nogomet, košarka, kriket, hokej, namizni tenis, frisbi ter z ostalimi moštvenimi igrami, kjer smo izpostavljali timski duh. Potrebno je bilo vključiti tudi higiensko vzgojo s preoblačenjem športne opreme, pitjem dovoljšne količine tekočine ter umivanjem. Bilo je napornih 14 dni, a nepozabnih. Enkrat na dan smo imeli en dopoldanski in en popoldanski »session«, kjer smo štiri ure na dan z učenci izvajali raznovrstne športe. V teh dneh smo bili za njih praktično rečeno heroji. Učenci in učitelji so nam dali vedeti, kako pomemben člen smo za njihovo šolo. Vsako jutro so nam pripravili spreved, na katerem so nam dajali dišeče vrtnice z njihovih plantaž, hoteli se se fotografirati z nami in so spraševali »one selfie mam?«. Želeli so nam le seči v dlan, se nas dotakniti. Stregli so nam z njihovim čajem in nas na vsakem vogalu opazovali. K temu se je pridružila celotna vas, ki nam je mahala v pričakovanju prihoda in odhoda avtobusa na njihovih dvoriščih. Poskusili smo pustiti vtis tudi na celotni soseski, kjer smo skupaj z učenci čistili vaške poti. Prav tako smo imeli »Mega Open Day«, s katerim smo pokazali vaščanom, kaj smo počeli v minulih dneh. Oblekli so nas v noše, predstavili svoje plese in nas jih naučili. Večkrat so do nas pritekla dekleta, nas povprašale po imenu in nam izrekle »you beautiful mam« ter tekla dalje. Pogosto sem si zamislila, kako malo je potrebno, da nekoga osrečiš in da si tudi ti sam srečen ob pogledu na nasmejan obraz in žareče oči, v

katerih gori želja po novem znanju in napredku. Sama sebe sem spraševala, ali si zaslužim vso prejeto hvalo, glede na to, da sem navadna študentka iz Slovenije, ki jim je le želela pomagati. Dvomim, da učenci sploh vedo, kako izgleda celotna Indija, kaj šele da bi vedeli, kje je Evropa ali Slovenija. Vedo pa, kaj pomeni biti hvaležen za to, kar imaš. Mi, ki radi jamramo, se premalokrat zavedamo, da imamo vse in še preveč.

Prišlo je novo leto, ki je s seboj prineslo nove zaobljube in cilje. Jaz sem pa sem si le želela ostati v tem, tako kompliciranem, a hkrati preprostem okolju. Prišel je tudi dan odhoda, ko smo si z vsemi pomahali v slovo, z mislijo, da se mogoče nikoli več ne bomo videli. V 14-ih dneh smo postali eno in skupaj naredili veliko. Kar sem tukaj zapisala ni niti polovica vseh občutkov in dogodivščin, ki sem jih doživela v Indiji. Je pa nekaj, kar vam bo morda glede prostovoljstva dalo misliti ali pa vas celo navdušilo za ogled te prečudovite države. To je izkušnja, ki mi bo ostala v spominu in me definitivno prepričala, da Indijo ponovno obiščem.

NAMASTE!

Eva J. Peloz

Ko ugotoviš, da je sveča dovolj ali silvestrovanje na planinah

Tokratno silvestrovanje je bilo zelo, zelo drugačno od prejšnjih. Če sem do letošnjega leta govoril, da bi rad silvestroval vsako leto na drugem kraju, sem tokrat odločen: še bi ponovil, še bi šel praznovat na planino Krstenico!

Začetek letošnjega silvestrovanja sega pred 13-to uro 31. decembra 2018, ko sem zelo na hitro, predčasno zapustil prostore koprškega radija ter na hitro vzel še nekaj stvari iz stanovanja in odhitel do avta. Pot do Ljubljane je bila mirna, le pred Senožecami sem ugotovil, da sem pozabil trenerko. K sreči pa me je rešila trenerka cenjenega prijatelja Urbana, ki me je veselo pričakal na Dolgem mostu, od koder sva s Fanči (njegovim novim avtom) odhitela do Šenčurja, kjer sva pobrala še malce utrujeno sošolko Urško. Po sendviču in "kafetu" s Petrola smo polni energije in zgodb potovali proti Bohinju, od tam do Stare Fužine in še nekoliko naprej do planine Blato. Nato smo se po stezi odpravili proti planini Krstenici ... in vse bi bilo še v redu, če se ne bi začela bližati tema. Planina ni turistična, zato do nje ni markacij. Tudi steza je bila na posameznih delih komaj vidna. Zenice so se širile, na nebu je zasijala prva zvezda, naredili smo prve požirke s pristrčnice. Ker nihče od nas te stezice ni poznal, smo poklicali na pomoč cenjenega kolega Miho, sicer tudi glavnega prevzemnika koč, da nam je prišel naproti. Ni minilo pol ure, ko se je s prijateljico Niko skril pod podrto smreko in nas sunkovito prestrašil. No, mene, pogumnega hribovskega junaka ni ganil, saj sem predčasno videl Nikino svetlo bundo, kolegica za mano pa je zajamrala kot presenečen pingvin.

Ne veste, kako zajavka presenečen pingvin? Poiščite na spletu ...

Pot se je nadaljevala v hitrem tempu in prav kmalu

smo prispeli do lesene koč, od koder nas je že iz daljave pozdravljal navihani Andraž in nam zaželel glasno dobrodošlico. V ritmu Kekčeve pesmi in hoje po snegu smo žvižgajoče prikorakali do koč, v kateri je sirarna, družabni prostor s kuhinjo in približno 17 ležišč. Ker so vsi trije pogumni junaki, ki so prišli na koč že dan prej, le-to segreli, smo se zelo hitro ogreli, natočili prvih Urbanovih medic in z govorom nazdravili v malih simpatičnih kozarčkih. Koliko medic, ruma, šnopca, čaja, malibuja in drugih napitkov smo spili v nadaljevanju, ne vem. Tudi dvomim, da vas zanima.

Prav prikupen zimski večer se je nadaljeval z večerjo – pašto z domačo zelenjavno omako, s kartami, nazdravljanjem, govori in prijetno glasbo. Ura pa se je nevzdržno približevala zloglasni polnoči. 10 minut do le-te smo se oblekli v najbolj topla oblačila, vzeli svečo, kresničke in šampanjec ter zakorakali v hrib nad koč. Kmalu ugotovimo, da z razgledom v dolino ne bo nič, saj je bila zelo gosta megla. Skorajšnji domorodec Miha zato na neki točki reče: »Postoj, tu bomo dočakali novo leto.« Nismo se upirali, lokacija nam je ugajala.

Na telefonu odpremo uro po srednjeevropskem času. Imamo še dobro minuto. Izrečemo si lepe prednovoletne želje, vzhičenje raste. Prižgemo svečo, položimo jo na tla, okrog nje pa naša šesterica, objeta. Še pol minute. Urban vsem razdeli kresničke, najbolj zagretim kar dve. Še 15 sekund, začnemo z odštevanjem. 10, 9, 8

...

DOGODIVŠČINE

Napoči veliki trenutek, dogajanja je precej: odpremo šampanjec, prižigamo kresničke, glasno si voščimo, objemamo se, spontano začnemo peti Nipičev Silvestrski poljub, pijemo in se smejemo. Kmalu sledijo individualna tišja voščila, lepe želje zaželimo vsakemu posebej. Še ostaja nekaj šampanjca, s sosednjega brega naposled slišimo praznovanje in petje neke druge skupinice, ki se je prav tako odločila dočakati nekaj novega na nadmorski višini čez 1600 metrov. Kmalu si priznamo, da nobenemu ni pretirano všeč šampanjec, zato s pitjem nehamo. Trenutek zatem svež gorski veter ugasne tudi našo svečo in odpravimo se nazaj v kočo.

Tam pa sledi dokaj klasičen repertoar, ki sem ga že vaje in ki ste ga bili najbrž deležni vsi: hrana, pijača, igre, "muzika".

Naslednji dan se zbudim okoli desete ure in prav presenečeno vzrem skozi majhno okno v spalnici. Zagledam kristalno čisto nebo, čudovite gore, kočice, morje oblakov v dolini. Srce mi je kar naenkrat poskočilo in prav veselo ter potihno (saj so vsi še spali) se odpravim ven, da vidim to lepoto, ki je včeraj nisem, saj smo prišli v temi. Obstanem in samo gledam. Kako lep košček Slovenije! Ptički so glasno žvrgoleli, v daljavi se je na novoletni travi pasel gams, planina je bila mirna. Naredim nekaj "fotk" zase in za "folkič". Počasi se odpravim na stranišče na "štrbunk", nato pa v kočico, kjer sem zakuril. Na "šporgetu" sem stalil sneg. Ja – prej nisem omenil, da smo dva dni talili sneg, saj tekoče vode ni bilo, ker je zmrznila. In veste kaj, tudi to ima svoj čar!

Iz tega snega sem za prebujajoč narod skuhal kavo. Kmalu pojemo turistično pašteto, domačo salamo, sir, čokoladni namaz in druga hranila.

Potem pa veselo krenemo na 2040 metrov visok Jezerski stog, od koder je neposreden pogled na Triglav in pod njem še na Planiko in Vodnikov dom. Zelo lepo se vidi tudi celotna pot, ki pelje od Rudnega polja, mimo Vodnikovega doma pod Toscem in naprej do Planike. To so zares lepi pogledi. Pot do Jezerskega Stoga in naprej je bila, hmm ... prijetna, na trenutke malce nevarna. Če bi imel dereze, se jih ne bi branil. Tri ure dolgo krožno pot nadaljujemo proti hriboma Adamu in Evi, a do teh z Urško in Niko ne pridemo, saj se na prelazu poslovimo in jo mah-nemo nazaj po sneženi planjavi proti dolini. Urban, Andraž in Miha pa vrhove osvojijo še prej kot v eni uri in se nato v kočico vrnejo le kake pol ure kasneje, ko mi že pripravimo pašto s tunino omako in polento. Zares dobro nam gre vse skupaj v slast.

Večer preživimo v družbi kart, nemalo pa je tudi petja in spoznavanja – šli smo se namreč igrice, da vsak napiše tri trditve o sebi, ki jih drugi še ne poznajo, nato pa smo ugibali, za koga veljajo. Priporočam! Večer se hitro obrne in jutro spet načnemo nekaj po deseti, ko je zmagovalec zgodnjega vstajanja Urban že poskrbel za topel ambient v spodnjem prostoru, pa tudi voda za čaj in kavo se je že grela. Zunaj nas pozdravi zimska idila – začelo je namreč snežiti, Miha je celo napovedal snežni metež, ki pa se ni zgodil ...

Vsaj ne do našega odhoda. Po zajtrku smo pospravili svoje stvari v nahrbtnike, punci sta očedili kočico, fantje smo se v gozd odpravili po les in ga pred kočico razžagali ter razcepili in ga dali sušiti, da lastnik ne bi bil prikrajšan za drva, ki smo jih pokurili. Nato smo spili še čaj, zaklenili kočico in se v družbi snežink odpravili proti planini Blato, kjer smo parkirali. Po dobri uri smo si že sneli "gojzarje" in odpotovali do bližnje gostilne, kjer smo nekaj finega pojedli – vsak po svojem okusu.

Če strnem dogodivščino – bilo je zelo prijetno, tudi smešno in nenavadno, prijateljsko in navdušujoče. Bilo je izven lastnih znanih okvirjev in spet se je izkazalo, da so taki dogodki najboljši. Zato vam v letu 2019 želim čim več drznih izzivov in poti izven svoje cone udobja.

Lovrenc Habe - Lovro

Naravoslovje 2 – Fizikalni del

Univerzitetni študijski program Razredni pouk, 2. letnik, redni študij

Študijsko leto 2018/2019

Skupina študentov UP PEF se je **31. avgusta 2019** odpravila na Triglav v okviru akcije »**Od PEFa do Triglava**«. Iz Kopra na Gorenjsko so se na pot podali z avtobusom.

Pot avtobusa opisuje naslednji graf:

Kako se je gibal avtobus **prvo uro**?

Kako se je gibal avtobus na odseku **DE**?

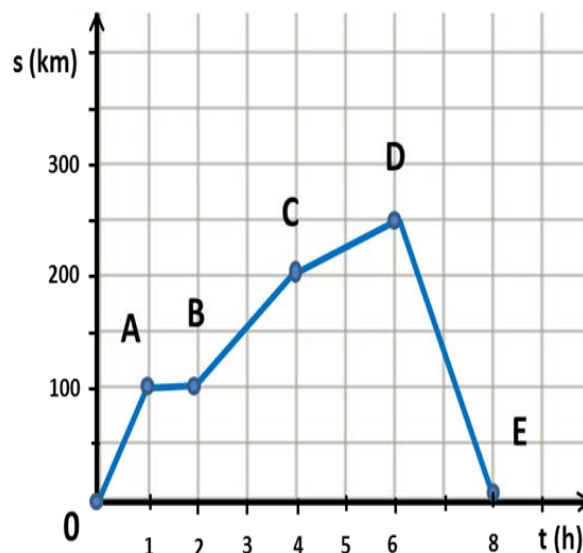
Kako to veste?

Kolikšna je bila **hitrost** avtobusa na odseku **AB**?

Po **kolikšnem času** je avtobus pripeljal na **Gorenjsko (D)**, kjer je odložil študente?

Kolikšna je bila **povprečna hitrost** avtobusa od **Kopra (0)** do **Gorenjske (D)**?

Kako **hitro** je avtobus peljal od **Gorenjske do Kopra** (kolikšna je bila povprečna hitrost avtobusa)?

Ko so prispeli ob vznožje Triglava, so se po dolgi vožnji začeli vzpenjati, veseli, da se po dolgem sedenju lahko gibajo. Kako pa bi pravzaprav v fiziki lahko razložili, kaj je **gibanje**?

Kaj moramo **poznati**, da lahko **gibanje opišemo**?

Po nekaj minutah hoje navkreber je Lovrenc odkril zanimivo luknjo med skalami. Skušal je ugotoviti, ali gre za brezno in kako globoko je. Pobral je **dva okrogla kamna**; enega z **maso približno 1 kg**, drugega pa z **maso 3 kg**. Hkrati ju je spustil skozi luknjo med skalami.

Kateri kamen je prej priletel na tla?

- a) Kamen z maso 1 kg.
- b) Kamen z maso 3 kg.
- c) Oba sta na dno brezna priletela istočasno.

Že po eni uri hoje sta študentki prvega letnika predlagali, da bi se za trenutek ustavili in pomalicali. »Da se bo teža nahrbtnika malo zmanjšala!« sta pojasnili.

Elvira in Ajla sta ju opozorili, da sta najbrž upali predvsem na zmanjšanje mase nahrbtnika.

Razložite pojma **masa** in **teža**. Kako bi študentkama prvega letnika lahko razložili razliko med njima?

IZPIT

Na pomoč je priskočila še Maruša, ki jim je postavila uganko, da bi preverila, ali sta razlago razumeli. **Tvoj nahrbtnik ima maso 15 kg.** Na **Luni** bo imel nahrbtnik (*možnih je več odgovorov*): a) enako maso. b) enako težo. c) različno maso. d) različno težo.

Nejc je na poti nekoliko zašel. Julija ga je naenkrat zagledala na sosednjem pobočju. Nejc jo je s pomočjo priročnega daljnogleda videl, kako premika ustnice, a njen glas se s premikanjem ustnic ni ujema. Zakaj je bilo temu tako? Če bi Julija potrkala po skalah, bi zvok prišel do Nejca prej kot kričanje, ki se prenaša po zraku, ali kasneje? Razložite.

Končno so se ustavili, da bi pomalicali. Izkušen tabornik Simon je predlagal, da bi zakurili majhen, nenevaren ogenjček in si pogreli pasulj v pločevinki. Vendar nihče ni s seboj prinesel vžigalnika. »A se nismo na terenskih naučili, da lahko prižgemo ogenj tudi s pomočjo lupe in Sonca? Danes ravno prav žge!« se je spomnila Nina, ki je iz nahrbtnika privlekla lupo za opazovanje rastlin.

Risba 1:

Poimenujte **vrsto leče**, ki so jo uporabili, narišite **pot sončnih žarkov** in označite in poimenujte **točko**, v kateri bo po vsej verjetnosti prišlo do vžiga.

Ali bi lahko za prižig ognja uporabili tudi **zrcalo**? **Kakšno** bi to moralo biti?

Poimenujte ga in narišite pot sončnih žarkov.

Risba 2:

Majhna skupina študentov se je zaklepetala in nekoliko zaostala. Kar naenkrat ni več vedela, kam. Zemljevid so sicer imeli, a niso se uspeli sporazumeti, kje je sever, na kompas pa so pozabili. Kdo bi računal na to, da bo signal tako zanič?

Kako bi si lahko **pomagali pri določevanju severa** (brez kompasa in brez GPSa)?

Ko so se končno orientirali, so zašibali v strmino. Pot je lil v potokih, konec koncev je bilo še vedno poletje. Zakaj pa so pravzaprav **poletja v Sloveniji bolj vroča** kot zime?

a) Ker je takrat Zemlja bližje Soncu. b) Zaradi nagnjenosti Zemljine osi.

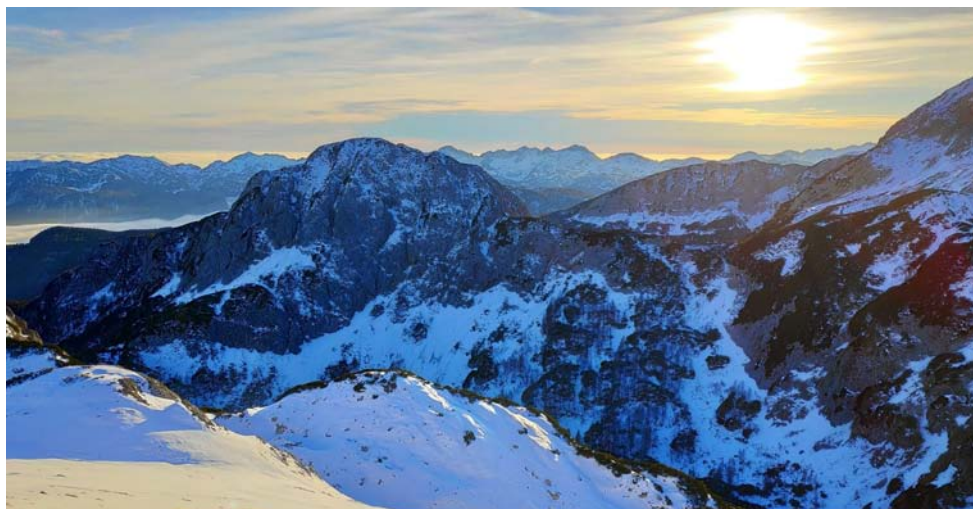
Čez pol ure še vedno niso uspeli ujeti glavne skupine pohodnikov.

»Kmalu bo noč, kaj bomo pa potem?« se je ustrašila Lea.

»Ja, kdaj pa pravzaprav zaide danes Sonce?« je zaskrbelo Laro, ki je nesmiselno pogledovala telefon brez signala.

V tistem je Zarja potegnila iz nahrbtnika zvezdno karto.

»Vse bomo izvedeli s tem. Lahko pogledamo tudi, ali bo danes polna Luna,« je pripomnila.

IZPIT

Uporabite **zvezdno karto** in napišite, kaj so ugotovili študenti (dan je **31. 8. 2019**)

Ob kateri uri bo Sonce zašlo? Kako dolg bo dan?

V katerem ozvezdju je ta dan Sonce?

Ali bo ponoči vidna najsvetlejša zvezda Sirij (utemeljite)?

Katera lunina mena bo ta dan vidna? Narišite.

Ali je mogoče, da bi na ta dan prišlo do pojava **Luninega mrka**? Razložite in skicirajte, v kakšnem položaju so takrat Zemlja, Luna in Sonce.

Risba zgoraj:

Risba spodaj:

Večja, izkušenejša skupina pohodnikov je manjšo skupino čakala kar precej višje. Miha je od jeze, malo pa tudi zaradi zaskrbljenosti, z vso močjo brcnil veliko skalo. »Pazi,« ga je opozoril Emanuel, »pomisli malo na **tretji Newtonov zakon**!« Kaj je imel v mislih Emanuel z zgornjo izjavo? **Razložite**.....

Skupini sta se končno našli.

Vendar se je vreme, kot je v gorah značilno, pričelo kvariti. Naenkrat je začel pihati močan veter. Jurij in Eva sta se skušala spomniti, kaj povzroča nastanek tega pojava, a od fizike v drugem letniku je preteklo že preveč časa. Kako bi jima **razložili, kako pride do nastanka vetra**?

Ker se je začelo večeriti (vožnja z avtobusom je resnično trajala predolgo!), so se odločili, da se bodo utaborili in pot nadaljevali zjutraj. Vse razen Matije je močno zeblo, zato je nadobudna študentka predlagala, da bi se stisnili. »Saj se še spomnite, kaj pravi **ničti zakon termodinamike**, a ne?« jih je pobarala. »Vse za znanost!« Razložite, kaj je imela v mislih vedoželjna študentka.

Ob tem navedite in opišite **načine prehajanja toplote**.

Obkrožite še črko pred pravilnim odgovorom (*možnih je več odgovorov*):

- a) **Toplota** je enostavnejši izraz za **temperaturo**. b) **Temperatura** je **lastnost snovi**.
c) **Toplota** je **lastnost snovi**. e) **Toplota** lahko **prehaja s telesa na telo**.
d) **Temperatura** lahko **prehaja s telesa na telo**.

Pa še to:

Matija je na vrhu Triglava popil vso vodo iz plastenke. Da ne bi pokrovčka izgubil, ga je skrbno zavil nazaj na plastenko. Ko je prišel domov, je ugotovil, da se je prazna plastenka skrčila. Zakaj se je to zgodilo (*odločite se le za en odgovor*)?

- a) Zaradi povprečno nižje temperature na višjih nadmorskih višinah.
b) Zaradi povprečno višje temperature na nižjih nadmorskih višinah.
c) Zaradi višjega tlaka v dolini.
d) Zaradi nižjega tlaka v dolini.
e) Ker se mu je zmečkala v nahrbtniku.

Dr. Janja Plazar

*Rešitev nalog ne dobite nikjer. To morate znati! :)

Spoznala čar obštudijskih dejavnosti

Nika Rozman je študentka 2. letnika univ. štud. prog. Pedagogika. V prostem času se ukvarja s športom, potuje in se druží s prijatelji. Zanimivo pa je, da lani ni sodelovala v nobeni obštudijski dejavnosti, letos pa skoraj ni prireditve, ki se je ne bi udeležila. Tudi o tem v naslednjih vrsticah ...

Sproščanje po »faksu«, sprehod po promenadi.

Zakaj si se odločila vstopiti skozi vrata UP PEF-a?

Želela sem delati z ljudmi, jim svetovati, pomagati. Prav tako, me je UP PEF na obali navdušil zato, ker sem imela tako priložnost oditi od doma.

Kako je potekal tvoj teden v prvem letniku faksa?

Teden ni bil kaj dosti razgiban. Držala sem se rutine. Predavanja in vaje na faksu, popoldne kakšen film, sprehod in fitness. Prijateljev in druženja praktično nisem poznala.

Si takrat spremljala obštudijske dejavnosti na fakulteti, so te sploh zanimale?

Obštudijskih dejavnosti nisem spremljala, prav tako niti nisem imela želje po udeležbi, saj sem bila zadovoljna s svojo rutino.

Letos praktično ni dogodka, kjer ne bi bila zraven. Kaj se je zgodilo?

Res je. Od lani se je marsikaj spremenilo. Razhod s fantom, nova družba, želja po sodelovanju in pomoči na dogodkih, spoznavanju novih ljudi, vse to me je pripeljala do nepozabnih izkušenj, ki jih prinašajo obštudijske dejavnosti.

Kaj ti dogodki pomenijo, kaj prinašajo?

Dogodki mi ogromno pomenijo, saj tam čas preživljam z najboljšo družbo, s katero se zabavamo in ustvarjamo nepozabne spomine.

Kateri so ti najbolj ljubi?

Najbolj ljubi so mi vsi izleti in potovanja, saj predstavljajo skupek prijetnega s koristnim, torej druženje in spoznavanje novih krajev.

Kako sedaj gledaš na tvoje lansko leto, ko nisi bila vključena v nobeno obštudijsko dejavnost in si takoj po faksu "pičila"

Na počitnicah v Valenciji, z možgani na »off«.

domov?

Ni mi žal, da je bilo lansko leto drugačno kot letošnje, saj je imelo prav tako kot letošnje svoje prednosti in slabosti. Mislim, da se vse zgodi z razlogom, zato ničesar ne obžalujem.

Kaj bi sporočila bralcem Novega PEFe-ro-na?

Imejte se radi, "žurajte", družite se, spoznavajte nove ljudi in kraje, saj se le enkrat živi.

Študentski servis, sveti gral študentskega življenja

Študentski "lajf" ponuja nešteto možnosti za pridobivanje izkušenj. Ena od teh možnosti je delo preko študentskega servisa.

Študentski "lajf" je čas učenja, žuranja, potovanja in predvsem osamosvajanja mladih odraslih, ki pa je vse prej kot poceni. Zato imamo študentje eno prav posebno, magično organizacijo, imenovano študentski servis. Tu lahko študentje ob študiju opravljamo najrazličnejša dela, med tem pa obdržimo vse privilegije študentskega "lajfa", kot so štipendija, študentski boni, hotel mama in podobno.

Tako kot večina študentov sem si tudi sam poiskal delo s pomočjo študentskega servisa in kar hitro ugotovil, da lahko delam praktično vse, kar mi srce poželi. No, vsaj dokler je za to razpisan položaj za delovno mesto. Tako so se na moji delovni paletni znašle najrazličnejše oblike dela. Vse se je začelo v proizvodnji Perutnine Ptuj, kjer sem hitro ugotovil, da to ni "kul" in sem »zbežal v stran« na klasično delovno mesto slovenskega študenta, tako je, zaplaval sem v natakarske vode. Delo natakarja je lahko zelo preprosto, dokler so v kolektivu dobri odnosi in prav ti so me potegnili še na delo v diskoteko, ki je prav tako nekaj posebnega (praktično za žure ne plačuješ vstopnine in pijače, za povrh pa ob koncu meseca prejmeš še plačilo. Toplo priporočam vsem študentom).

A se kdaj, kadar ob prečkanju ceste hodiš po

prehodu za pešce, vprašaš: »Hudirja, pa kdo riše te zadeve po cestah?« Ja, tudi jaz se! Tako me je tokrat radovednost peljala do podjetja, imenovanega "Barvanje talnih označb" in kdo bi si mislil, ti ljudje so ... no, barvali talne označbe. To je bil tudi opis dela: barvanje talnih označb (če kdo ne ve, talne označbe so označbe na tleh ... prehodi za pešce in ... druge označbe na tleh) V glavnem "kul" delo, ki večinoma poteka ponoči.

Seveda je pred vsakim delom potrebno opraviti razgovor, kjer bodoči potencialni delodajalec presodi ali si sposoben za delo. Prav tako ti delo predstavi, da lahko tudi sam oceniš, če si sposoben delo opravljati. In prav na razgovoru za delo se mi je pripetila daleč najbolj zabavna stvar. V Ljubljani, v ponedeljkovem popoldnevu, sem se namreč pogovarjal za delo v vrtnarstvu, se odpravil na razgovor za delo v "kafiču", končal pa na razgovoru v avtomehanični delavnici. Prav tam sem imel sanjski razgovor.

Bodoči delodajalec mi je zastavil naslednja tri vprašanja:

Dd: A si že kdaj delal v avtomehanični delavnici?

Jaz: Ne, nikoli.

Dd: A si kdaj doma "šraufu" avto?

Jaz: Ne. Avtomobili me ravno ne zanimajo preveč.

Dd: Kaj pa študiraš?

Jaz: Predšolsko vzgojo. V Kopru.

Dd: ...

Dd: Ja, prav, začneš v sredo ob osmih.

Tako vam toplo polagam na srce, pojdite delat, doživite izkušnje, postavite se v čevlje nekoga drugega v njihovem poklicu, saj boste kot bodoči pedagoški delavci lažje razumeli ta konstanten kaos okoli vas, ki se imenuje svet.

Matic Lozinšek

